

شرح سوالات

بارم

ردیف

معنی شعر و نثر

۲	۱	معنی و مفهوم عبارتهای زیر را بنویسید. الف) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است. ب) تو خود را مرنجان ای طرار! ج) وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور د) تو را تا در آیین، زنگار نیست.
۰/۲۵	۲	داد ده تا داد یابی، یعنی با عدالت رفتار کن تا
۰/۲۵	۳	مرد با «حالتی از اعتراض به خود گرفتن» گفت یعنی الف) مرد با کلماتی مقطع گفت ب) مرد با تعرض گفت

واژگان

۰/۷۵	۴	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) چون سگ اصحاب کهف آن خرس زار. ب) به عقبی همین چشم داریم نیز. ج) زی پدرش رفت و خبردار کرد.
۰/۲۵	۵	معنی درست عبارتهای زیر در کدام گزینه آمده است؟ الف) منجی: نجات یافته - لاف زدن: خودستایی کردن ب) مفتون: فریفته - قوس قزح: رنگین کمان

دانش زبانی

۰/۲۵	۶	مشبه به (رکن دوم آرایه تشبیه) را در مصراع «آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار» مشخص کنید.
۰/۲۵	۷	آرایه نوشته شده در مقابل کدام گزینه صحیح است؟ الف) مپیچ از ره راست، بر راه کج (کنایه - تضاد - واج آرایه) ب) پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نوبتش گم شد (کنایه - تلمیح - تشبیه)
۰/۲۵	۸	نسبت واژه‌های «نور و ظلمت» همانند است با رابطه واژه‌های «سخن و نوشته».
۰/۲۵	۹	در کدام گزینه، واژه «چون» تشبیه ساخته است؟ الف) چون به لشکرگاه رسید، مردم گفتند: «امیر است.» ب) چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما / ای جوانان عجم جان و من جان شما ج) اینک ای خوب فصل غریبی سر آمد / چون تمام شهیدان تو را می‌شناسند

درست نادرست

شرح سوالات

ردیف

بارم

۰/۲۵

۱۰ کدام عبارت به داستان حضرت ابراهیم (ع) تملیح ندارد؟

الف) چون خلیل از شعله گل چیدن خوش است.

ب) گلستان کند آتشی بر خلیل.

ج) کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور.

۰/۲۵

۱۱ در بیت زیر قافیه‌ها را مشخص کنید.

همای اوج سعادت به دام ما افتد اگر تو را گذری بر مقام ما افتد

تاریخ ادبیات به

۰/۵

۱۲ هر اثر تاریخی در ستون «الف» را به صاحب آن اثر در ستون «ب» وصل کنید. (از هر ستون یک مورد اضافه است.)

«الف»	«ب»
هفت اورنگ	نظامی گنجه‌ای
مجمع النوادر	نیما یوشیج
ای شب	نظامی عروضی

۰/۲۵

۱۳ کتابی است نوشته مجید خوافی به تقلید از گلستان سعدی در هجده باب:

۰/۲۵

۱۴ مشهورترین شاعر رمانتیک فرانسوی است. رمان «بینوایان» از اوست:

دانش زبانی به

۰/۷۵

۱۵ درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف) در مصرع «سعدیا راست روان گوی سعادت بردند» بن ماضی و بن مضارع وجود دارد. درست نادرست

ب) نسبت واژه‌های «گل - گلدان - گلبرگ» همانند است با رابطه واژه‌های «آب - آبی - آب‌انبار» درست نادرست

ج) در مصرع «خود شکن آینه شکستن خطاست» آینه شکستن، متمم است. درست نادرست

۰/۲۵

۱۶ هسته مفعولی را در جمله زیر مشخص کنید.

این همه کتاب خواندنی را فقط در شهر کتاب‌ها می‌توان به راحتی پیدا کرد.

۰/۲۵

۱۷ فعل جمله زیر را به زمان ماضی استمراری تغییر دهید. (با همان سوم شخص مفرد)

نثر گلستان سعدی، بهترین نثر فارسی، در میان صدها اثر درخشان، می‌درخشد.

۰/۲۵

۱۸ جدول زیر را کامل کنید.

مصدر	مضارع التزامی (دوم شخص مفرد)	مضارع مستمر (سوم شخص جمع)	ماضی التزامی (اول شخص مفرد)
شنیدن	بشنوی		شنیده باشم

درک مطلب

علی مهربان، دانش آموز کلاس نهم است. او در حالی که در دنیای مجازی به دنبال تحقیق بود، این مطلب به چشمش خورد: «صفت لیاقت؛ صفتی است که معنی شایستگی و لیاقت می‌دهد و از ترکیب مصدر + ی ساخته می‌شود. در مصرع قومی که گشت فاقد اخلاق مردنی است مردنی یعنی لایق مردن». علی این مصرع را در صفحه ۴۷ کتاب درسی خوانده بود، در شبکه شاد از دبیر ادبیات، مثال دیگری در این مورد خواست. دبیر محترم، مطلبی برایش فرستاد تا خودش بهتر بتواند صفت لیاقت را تشخیص دهد. بسرم، علی جان! «هم سؤال از علم خیزد، هم جواب. خیلی خوشحالم که این سؤال را پرسیدی. در شعر پرواز، یک صفت لیاقت به کار رفته است، از دو گزینه زیر، یکی از مصدرها معنی یکبار می‌دهد و یکی معنی لیاقت». علی شعر پرواز را حفظ بود، اما بین دو گزینه شک کرد:

- ۱۹ الف) به نظر شما کدام مورد می‌تواند صفت لیاقت باشد؟
 (۱) همسال‌های من پروانگان شدند / جستند از این قفس گشتند دیدنی
 (۲) در حبس و خلوتم تا وارهم به مرگ / یا پر برآورم، بهر پریدنی
- ۲۰ ب) با توجه به مطلبی که خواندید، دلیل خوشحالی معلم ادبیات از سؤال علی مهربان چه بود؟
 (۱) چون علی، شعر پرواز را از حفظ بود.
 (۲) چون سؤال عالمانه‌ای پرسیده بود.
- ۲۱ با توجه به بیت «تا کی آخر چو بنفشه سر غفلت در پیش / حیف باشد که تو در خوابی و نرگس بیدار» کدام گل نماد غفلت و بی‌خبری است؟
- ۲۲ با توجه به بیت: «مار بد جانی ستاند از سلیم / یار بد آرد سوی نار مقیم» یار بد، عاقبت انسان را نهایتاً به کجا ختم می‌کند؟
- ۲۳ تفاوت معنی «قدم زدن» در بیت «در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم...» با «قدم زدن» در جمله «با دوستم در بوستان، قدم می‌زدیم» کدام گزینه است؟
 الف) اولی سفر طولانی و دومی سفر کوتاه
 ب) اولی مسافرت طولانی و دومی آرام و شمرده راه رفتن به قصد تفریح
- ۲۴ جای خالی را با یکی از کلمه‌های «دریای جوشان - کوه آهن» پر کنید:
 یکی از شاگردان در محضر استاد حمزه به نصیرالدین گفت: «من نام تو را نهاده‌ام؛ چون خستگی نمی‌شناسی.»
- ۲۵ با توجه به عبارت «عمل به مرد بزرگ و شریف گردد» آیا انسان به شغل ارزش می‌دهد؟ بلی خیر
- ۲۶ با توجه به بیت «بود قدر تو افزون از ملایک / تو قدر خود نمی‌دانی چه حاصل؟» دلیل افسوس خوردن شاعر چیست؟
 در بیت «چراغ یقینم فرا راه دار / ز بد کردنم دست کوتاه دار» سعدی دو چیز را از خداوند طلب می‌کند، آن دو را بنویسید.

شرح سوالات

بارم

ردیف

۲	۱	الف) کسی که دل آگاه دارد، تمام آفرینش برایش نشانه‌ی خداوند است. ب) تو به خودت سختی و آزار نده ای دزد! ج) این وضع آشفته، به نظم و نظام خواهد رسید. د) تا در آینده‌ی وجود تو، سیاهی و کدورتی نیامده است.
۰/۲۵	۲	با تو به عدالت رفتار شود.
۰/۲۵	۳	گزینه ب
۰/۷۵	۴	الف) ضعیف ب) جهان آخرت ج) به سوی
۰/۲۵	۵	گزینه ب
۰/۲۵	۶	خواب
۰/۲۵	۷	گزینه الف
۰/۲۵	۸	نادرست
۰/۲۵	۹	گزینه ب
۰/۲۵	۱۰	گزینه ج
۰/۲۵	۱۱	دام - مقام
۰/۱۵	۱۲	مجمع النوادر: نظامی عروضی ای شب: نیما یوشیج
۰/۲۵	۱۳	روضه‌ی خلد
۰/۲۵	۱۴	ویکتور هوگو
۰/۷۵	۱۵	الف) نادرست ب) درست ج) نادرست
۰/۲۵	۱۶	کتاب
۰/۲۵	۱۷	می‌درخشید
۰/۲۵	۱۸	دارند می‌شنوند
۰/۱۵	۱۹	الف) گزینه ۱ ب) گزینه ۱
۰/۲۵	۲۰	بنفشه
۰/۲۵	۲۱	آتش جهنم
۰/۲۵	۲۲	گزینه ب
۰/۲۵	۲۳	کوه آهن
۰/۲۵	۲۴	بلی
۰/۲۵	۲۵	این که انسان درکی از مقام و جایگاه واقعی خود ندارد.
۰/۱۵	۲۶	مرا هدایت کن - کمکم کن کار بد انجام ندهم.

۱

معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- (الف) اگر آدمی را دردی نمی‌رسید، به چه چیز تواضع می‌کرد برای خدا؟
 (ب) نام تو رخصت رویش است و طراوت.
 (ج) در خانه‌ی آنها چندان جامه نبود.
 (د) ابلیس زهره ندارد که گرد او گردد.

۱

نام نویسنده هر کتاب را بنویسید.

شاهنامه	اسرارالتوحید	قابوس نامه	کیمیای سعادت

۱

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

۰/۵

- (الف) یار بد بدتر از مار بد
 (ب) آینه چو نقش تو بنمود راست خودشکن، آینه شکستن خطاست
 (ج) در هر عمل که هست، نیکو سپرتی می‌یابد و داد.

۱

۱

۳

در هر عبارت چه آرایه‌ی ادبی را در می‌یابید؟

۱/۵

- (الف) بر کمانش تیر آرش را نمی‌دیدند.
 (ب) حافظ، اسرار الهی کس نمی‌داند، خموش.
 (ج) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند.

۴

کدام واژه‌ها نشانه‌ی جمع ندارند؟

۰/۵

- پایان پیروان معجون تنها

۵

نوع پرسش در این مصراع چیست؟

۰/۲۵

که تواند که دهد میوه‌ی الوان از چوب؟

۶

تغییرات خواسته شده را انجام دهید.

۰/۵

رفتن	اول شخص جمع	مضارع اخباری	ماضی نقلی

۷

نوع قید را مشخص کنید.

۰/۲۵

«مینو دوباره پرنده شد.»

۸

متن زیر را بخوانید و به پرسش‌های آن پاسخ دهید.

«آرزومندم، همواره، دوستی خوب و یک دل داشته باشی. تا اگر فردا آزرده شدی، یا پس فردا شادمان گشتی با هم از عشق سخن بگوئید و دوباره شکوفا شوید.»

۹

(الف) داشتن دوست خوب، چه اهمیتی دارد؟ (۲ مورد)

۱

۱

(ب) یک مصراع یا ضرب المثل درباره‌ی دوست بیان کنید.

۰/۵

(ج) دو واژه‌ی متضاد پیدا کنید.

شرح سوالات

بارم

ردیف

۱	(الف) فروتنی (ب) اجازه، دستور و فرمان (ج) لباس (د) شیطان	۱
۱	شاهنامه: فردوسی قابوس نامه: عنصرالمعالی اسرارالتوحید: محمدبن منور کیمیای سعادت: امام محمد غزالی	۲
۲/۵	(الف) همنشین بد، بدتر و خطرناکتر از مار بد است. (ب) هنگامی که آینه (دوست) عیبها و بدیهای تو را نشان می دهد بهتر است که خود را اصلاح کنی، شکستن آینه کاری خطا و اشتباه است. (ج) در هر کاری که وجود دارد، خلق و خوی پسندیده و نیکو و عدالت و انصاف لازم است.	۳
۱/۵	(الف) تلمیح (ب) تخلص (می توان کنایه هم گرفت) (ج) تشخیص، مراعات نظیر، تلمیح	۴
۰/۵	پایان و معجون: ندارد پیروان: دارد	۵
۰/۲۵	پرسش انکاری	۶
۰/۵	مضارع اخباری: می رویم ماضی نقلی: رفته ایم	۷
۰/۲۵	دوباره قید است. (قید تکرار)	۸
۲/۵	(الف) باعث شکوفا شدن، شریک و همراه بودن در غم و شادی (ب) مثلاً دوست آن باشد که گیرد دست دوست / در پریشان حالی و درماندگی یا هر مورد صحیح دیگر دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود دشمن دانا بلندت می کند / بر زمینت می زند نادان دوست (ج) آزرده - شادمان	۹

معنی و مفهوم شعر و نثر

معنی ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان و امروزی، مقابل آن ها بنویسید.

- الف) بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را
ب) جهان، جمله فروغ روی حق دان
ج) پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی
د) آوازی شنید که غم مخور، فردا جاهیت خواهد بود
ه) مپیچ از ره راست بر راه کج
ی) در بصره قحطی عظیم پیدا شد

معنی واژه‌ها

- در هر مورد گزینه صحیح را انتخاب کنید.
- الف) معنی واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه آمده است؟ از گفتار خیره پرهیز کن.
 (۱) نحس (۲) بیهوده (۳) قدیم (۴) دردمندانه
 ب) کدام گزینه معنی واژه مشخص شده نیست؟ «گلزار ز عیش لاله باران شد / سلطان زمین و آسمان آمد.»
 (۱) خوشی (۲) زندگی (۳) فراوانی (۴) خرمی
- واژه‌های مشخص شده را معنی کنید.
 الف) در زمین نگاه کن که چگونه بساط تو ساخته. (.....)
 ب) تو خود را مرنجان ای طرار. (.....)

درک مطلب

- در عبارت زیر واژه «دوست» به ترتیب به چه کسانی اشاره دارد؟
 «از گوشه صومعه آواز درآمد که: تو خود را مرنجان ای طرار! که اگر یک دوست خفته است، دوست دیگر بیدار است.»
 دوست اول (.....)
 دوست دوم (.....)
- این عبارت، به چه نکته اخلاقی اشاره دارد؟ «داد ده، تا داد یابی»
- در هر مورد گزینه صحیح را انتخاب کنید.
- الف) معنی «گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود» در کدام گزینه آمده است؟
 (۱) توانایی فردی از نژادی ارزشمندتر است.
 (۲) سلامتی حتی از جواهر اصل هم بهتر است.
 (۳) ثروت از ارث بهتر است.
 (۴) عقل سالم در بدن سالم است.
- ب) مفهوم این بیت، در کدام گزینه آمده است؟
 آنچه در علم پیش می‌باید
 دانش ذات خویش می‌باید
 (۱) علم جویی (۲) خدانشناسی (۳) خودشناسی (۴) جهان‌شناسی

شرح سوالات

بارم

ردیف

- ج) کدام گزینه «دور اندیشی کودک» را نشان می‌دهد؟
- ۱) تا نشود راز چو روز آشکار / تا نشویم از پدرش شرمسار
- ۲) گفت: همانا که در این هم‌رهان / صورت این حال نماند نهان
- ۳) چون که مرا زین همه دشمن نهند / تهمت این واقعه بر من نهند
- ۴) زی پدرش رفت و خبردار کرد / تا پدرش چاره آن کار کرد
- د) معنی درست بیت «نیابد بدو نیز اندیشه راه / که او برتر از نام و از جایگاه» در کدام گزینه بیان شده است؟
- ۱) فکر انسان نمی‌تواند به او مقام و موقعیت دهد.
- ۲) فکر انسان محدودتر از آن است که بتواند او را مشهور و بلند آوازه کند.
- ۳) او از نام‌آوری و مقام و موقعیت به دور است.
- ۴) فکر انسان محدودتر از آن است که او را درک کند.
- ه) «چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند / موج‌های پریشان تو را می‌شناسند» توصیف شخصیت کیست؟
- ۱) امام زمان (عج) ۲) پیامبر (ص) ۳) امام رضا (ع) ۴) امام علی (ع)
- ۷ مفهوم مصراع دوم چیست؟ «آینه چون نقش تو بنمود راست / خودشکن آینه شکستن خطاست»

۸ عبارت «هم‌نشین نیک بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از هم‌نشین بد» ما را از چه چیزی منع می‌کند؟

دانش‌های زبانی

- ۹ صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید.
- الف) زمان فعل عبارت «سال آینده به مسافرت می‌روم» آینده است.
- ب) در عبارت «این همه دانش‌آموز» هسته «دانش‌آموز» است.
- ۱۰ نقش کلمه‌های مشخص شده را بنویسید.
- صبا، از من پیامی ده به آن صیادِ سنگین دل
- ۱۱ کدام واژه وندی است؟
- ۱) قانون‌گذار ۲) خداشناس ۳) کار آفرین ۴) کارگاه
- ۱۲ «قید» را در این مصراع مشخص کنید.
- «امشب ای ماه، به درد دل من تسکینی»

دانش‌های ادبی

- ۱۳ واژه‌های جناس و تضاد را در بیت زیر بیابید و بنویسید.
- بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار / خوش بود دامن صحرا و تماشای بهار
- جناس (.....) تضاد (.....)

بارم

شرح سوالات

ردیف

۰/۲۵

با توجه به بیت، کدام گزینه نادرست است؟

۱۴

مپیچ از ره راست، بر راه کج چو در هست، حاجت به دیوار نیست

(۱) سجع (۲) کنایه (۳) تضاد (۴) جناس

۰/۵

در عبارت «خرمشهر شقایقی خون رنگ است که داغ جنگ بر سینه دارد» مشبه و مشبه به کدام است؟

۱۵

مشبه (.....) مشبه به (.....)

۰/۲۵

واژه‌های ردیف را مشخص کنید.

۱۶

شد نفس آن دو سه همسال او تنگ‌تر از حادثه‌ی حال او

تاریخ ادبیات

۰/۵

گزینه صحیح در هر مورد را انتخاب کنید.

۱۷

الف) اثری است از عنصر المعالی کیکاووس این اسکندر با موضوع اخلاقی که برای تربیت فرزندش نوشته است.

(۱) مرزبان نامه (۲) قابوس نامه (۳) مخزن الاسرار (۴) کیمیای سعادت
ب) کتاب «تذکره الاولیا» از کیست؟

(۱) امام محمد غزالی (۲) سنایی غزنوی (۳) نظامی (۴) عطار نیشابوری

۰/۵

..... کتابی است از عبدالرحمن جامی که آن را به پیروی از سعدی نوشته است.

۱۸

تاریخ: ۱۴۰۱/۳/۲

امتحان هماهنگ استانی پایه نهم

مدت زمان: ۶۰ دقیقه

درس: فارسی

بوشهر

نوبت: خرداد ۱۴۰۱

بارم

شرح سوالات

ردیف

۲/۵		نظر همکاران محترم ارجح است.	۱
۰/۵	(ب) گزینه ۳	الف) گزینه ۲	۲
۰/۵	(د) دزد، راهزن	ج) فرش، گسترده	۳
	دوست دوم (خدا)	دوست اول (رابعه)	۴
		عادل بودن یا هر مفهوم متناسب با عدل	۵
	(د) گزینه ۴	الف) گزینه ۱ ب) گزینه ۳ ج) گزینه ۳ د) گزینه ۴	۶
		اصلاح خود یا هر مفهوم متناسب	۷
		همنشینی با بدان آن	۸
	(ب) درست	الف) نادرست	۹
	سنگین دل (صفت)	پیامی (مفعول)	۱۰
		گزینه ۴	۱۱
		امشب	۱۲
	تضاد (لیل و نهار)	جناس (نهار و بهار)	۱۳
		گزینه ۱	۱۴
	مشبهه (شقایق)	مشبه (خرمشهر)	۱۵
		او - او	۱۶
	(ب) گزینه ۴	الف) گزینه ۲	۱۷
		بهارستان - گلستان	۱۸

بارم

شرح سوالات

ردیف

۱

۱

معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) در زمین نگاه کن که چگونه بساط تو ساخته است.

 ب) میهن را در آوردگاه‌ها، از گزند دشمنان و اهرمن خویان می‌رهاند.

 ج) او سخنان ما را شنیده و با متانت جواب گفته است.

 د) شاهزاده به سوی روپاه بازگشت که با او وداع کند.

۲/۵

۲

معنی و مفهوم ابیات و عبارات را به نثر روان بنویسید.

الف) بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را

ب) هریکی را آنچه به کار باید، داد.

ج) الهی! هوای دل من در موافقت فرمان توست.

د) صد هزاران چشم، قاب عکس کودک شد.

ه) نام تو رخصت رویش است و طراوت / زین سبب برگ و باران تو را می‌شناسند

۱/۵

۳

الف) جدول را کامل کنید.

مصدر	مضارع اخباری اول شخص مفرد	ماضی التزامی دوم شخص جمع
خواندن		

ب) در عبارت «نصیرالدین آرام از کوجه‌ها می‌گذشت» (قید) را مشخص کنید.

ج) در کدام گزینه ساختمان واژه‌های «شمع، دو رنگ، آبی، دیدار» به ترتیب آمده است؟

۱) وندی - وندی - مرکب - ساده ۲) ساده - مرکب - وندی - وندی

۳) ساده - وندی - مرکب - مرکب ۴) وندی - ساده - وندی - مرکب

۱/۵

۴

الف) معادل واژه «همنشینی» چیست؟

ب) هم خانواده واژه «اتهام» را بنویسید.

ج) در بیت «چراغ یقینم فرا راه دار / ز بد کردنم دست کوتاه دار» قافیه و ردیف را مشخص کنید.

د) در کدام گزینه «آرایه ادبی» نادرست است؟

۱) آینه چون نقش تو بنمود راست / خود شکن آینه شکستن خطاست (واج آرایه - تضاد - کنایه)

۲) سعدیا راست روان گوی سعادت بردند / راستی کن که به منزل نرسد کج رفتار (جناس - کنایه - تشبیه)

۳) میلاد گل و بهار جان آمد / برخیز که عید می‌کشان آمد (تشبیه - مراعات نظیر - تمثیل)

۴) ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی بر کند / چون تو را نوح است کشتیبان زطوفان غم مخور (تلمیح - مراعات نظیر - کنایه)

شعر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار
آفرینش همه تنبیه خداوند دل است
این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود
کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند
که تواند که دهد میوه‌ی الوان از چوب؟
پاک و بی‌عیب خدایی که به تقدیر عزیز
تا قیامت سخن اندر کرم و رحمت او
نعمتت بار خدایا، ز عدد بیرون است
سعديا، راست روان، گوی سعادت بردند
خوش بود دامن صحرا و تماشای بهار
دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار
هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار
نه همه مستمعی فهم کند این اسرار
یا که داند که بر آرد گل صد برگ از خار؟
ماه و خورشید مسخر کند و لیل و نهار
همه گویند و یکی گفته نیابد ز هزار
شکر انعام تو هرگز نکند شکر گزار
راستی کن که به منزل نرسد کج رفتار

الف) کدام گزینه با «بیت چهارم» ارتباط معنایی دارد؟

- ۱) تا کی آخر چو بنفشه سر غفلت در پیش / حیف باشد که تو در خوابی و نرگس بیدار
 - ۲) هر کس به زبانی صفت حمد تو گوید / بلبل به غزل خوانی و قمری به ترانه
 - ۳) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار
 - ۴) عقل‌ها حیران شود از خاک تاریک نژند / چون برآید این همه گل‌های نغز کامکار؟
- ب) کدام لحن به ترتیب برای مصراع اول و دوم «بیت پنجم» مناسب است؟

- ۱) امری - پرسشی ۲) خبری - عاطفی ۳) خبری - پرسشی ۴) پرسشی - پرسشی

ج) با توجه به ابیات تلفظ کدام واژه صحیح نیست؟

- ۱) مُسخر ۲) اقرار ۳) انعام ۴) آسرار

د) مفهوم و پیام کدام گزینه در مقابل آن صحیح نیامده است؟

- ۱) راستی کن که به منزل نرسد کج رفتار (دوری از فریب و نیرنگ)
 - ۲) ماه و خورشید مسخر کند و لیل و نهار (تمام امور و کارها در دست قدرت خداوند است)
 - ۳) که تواند که دهد میوه الوان از چوب؟ / یا که داند که برارد گل صد برگ از خار؟ (تایید توانایی آفریده‌ها)
 - ۴) این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود / هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار (تامل و اندیشیدن در پدیده‌های آفرینش)
- ه) منظور از «دیوار وجود» در «بیت سوم» چیست؟

و) در بیت نخست، مصراع «بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار» به چه زمانی اشاره دارد؟

ی) در مصراع دوم بیت پنجم مفهوم «داند» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) می‌تواند ۲) می‌داند ۳) می‌خواهد ۴) می‌خواند

ن) با توجه به بیت آخر «راست روان» چه کسانی هستند؟

- ۱) انسان‌های متفکر ۲) انسان‌های توانمند ۳) انسان‌های درستکار ۴) انسان‌های نیازمند

الف) متن را بخوانید و جای خالی را پر کنید.

مولانا جلال‌الدین محمد بلخی از شاعران و عارفان بزرگ ایران در قرن است. کتاب عظیم با ۲۶۰۰۰ بیت که گنجینه‌ای از معارف اسلامی است. معروف‌ترین اثر اوست.

ب) درستی و نادرستی، سوالات زیر را مشخص کنید.

- ۱) عطار نیشابوری از شاعران قرن ششم می‌باشد و اثر معروف او چهار مقاله است. درست نادرست
- ۲) قیصر امین پور از شاعران برجسته دوران انقلاب بود و در سال ۱۳۸۶ درگذشت. درست نادرست

پاسخنامه سوالات

۱- الف) سفره - فرش	ب) میدان نبرد	۴- الف) صحبت	ب) متهم
ج) وقار و سنگینی	د) خداحافظی	ج) دار: ردیف	راه و کوتاه: قافیه
۲- الف) بزرگی به عقل و دانش است نه به اصل و نسب.		د) گزینه ۳	
ب) خداوند به هر موجودی، آن چیزی که نیاز دارد را بخشیده است.		۵- الف) گزینه ۳	ب) گزینه ۴
ج) خداوندا تو می‌دانی که میل و آرزوی من این است که از تو اطاعت و فرمانبری کنم.		ج) گزینه ۳	د) گزینه ۳
د) هزاران نفر به آن کودک رزمنده خیره شدند و از تعجب خشکشان زد.		ه) تمام موجودات و مخلوقات خداوند	
ه) ای امام رضا وقتی نام تو برده می‌شود، گل‌ها و گیاهان رشد می‌کنند و جوانه می‌زنند و برگ و باران تو را می‌شناسند.		و) صبح زود	ی) گزینه ۱
۳- الف) مضارع اخباری: می‌خوانم- ماضی التزامی: بخوانید		ن) گزینه ۳	
ب) آرام		۶- الف) هفتم- مثنوی معنوی	
		ب) ۱- نادرست	۲- درست
			ج) گزینه ۲

۱	<p>معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>الف) دریغ است ایران که ویران شود / <u>کنام</u> پلنگان و شیران شود ب) نصیرالدین آرام از کوچه‌ها می‌گذشت و خود را به <u>محضر</u> درس استاد می‌رساند. ج) هشدار که <u>منجی</u> جهان آمد د) تا زیاده به خودت <u>غره</u> نشوی.</p>	۱
۲/۵	<p>معنی و مفهوم ابیات و عبارات را به نثر روان بنویسید.</p> <p>الف) خانه بس بزرگ است و چشم تو بس مختصر و در وی نمی‌گنجد. ب) سخن ناپرسیده مگوی و از گفتار خیره پرهیز کن. ج) دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت / دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور د) ناگهان تکبیر، پر وا کرد ه) در بصره قحطی عظیم پیدا شد و خواهران متفرق شدند.</p>	۲
۱/۵	<p>الف) در متن زیر زمان و شخص فعل‌هایی که زیر آن خط کشیده شده است را مشخص کنید.</p> <p> جوانی از ادیسون پرسید: شما برای اختراع لامپ تلاش‌های زیادی کرده‌ای، اما موفق نشده‌ای، چرا همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهی؟ ادیسون با خونسردی جواب داد: «من شکست نخورده‌ام، بلکه بارها آموخته‌ام که لامپ چگونه ساخته نمی‌شود.»</p> <p>ب) در همهٔ گزینه‌ها قید وجود دارد، به جز گزینه ۱) برجان جهان دوباره جان آمد ۲) ناگهان تکبیر، پر وا کرد ۳) شکر انعام تو هرگز نکند شکر گزار ۴) کودک ما بغض خود را خورد</p> <p>ج) ساختمان واژه‌های «خنده - چشم - کتاب خوان - کشتیبان» در کدام گزینه صحیح آمده است؟ ۱) ساده - وندی - وندی - مرکب ۲) وندی - ساده - مرکب - وندی ۳) وندی وندی - مرکب - مرکب ۴) ساده - مرکب - وندی - مرکب</p>	۳
۱/۵	<p>الف) کدام گزینه «قالب شعر» را نشان می‌دهد.</p> <p>یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور ای دل غمدیده، حالت به شود دل بد مکن وین سر شوریده، باز آید به سامان غم مخور</p> <p>۱) قصیده ۲) مثنوی ۳) قطعه ۴) غزل</p> <p>ب) در بیت «همای اوج سعادت به دام ما افتاد / اگر تو را گذری برمقام ما افتاد» قافیه و ردیف را مشخص کنید.</p> <p>ج) مترادف واژه «طنین» را بنویسید.</p> <p>د) در کدام گزینه آرایه ادبی «کنایه» دیده نمی‌شود؟ ۱) میبچ از ره راست بر راه کج ۲) عقل حیران شود از خوشه زرین عنب ۳) سعدیا راست روان گوی سعادت بردند ۴) ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی بر کند</p>	۴

ه) در بیت «نام تو رخصت رویش است و طراوت / زین سبب برگ و باران تو را می‌شناسند» کدام آرایه به کار رفته است؟

(۱) مراعات نظیر (۲) تضمین (۳) تشبیه (۴) کنایه

۲/۵

متن را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

۵

- ای ابوذر به اندازه نیاز، سخن بگویی، گشاده روی و خندان باش که خدای تعالی، گشاده روی و آسان‌گیر را دوست دارد.
- ای ابوذر، هم‌نشین نیک، بهتر از تنهایی و تنهایی، بهتر از هم‌نشین بد است.
- ای ابوذر، اگر درباره چیزی که به آن علم نداری، از تو پرسیده شود، بگو نمی‌دانم تا از پیامدهای ناگوار آن در امان باشی.
- مثل مومنان، جمله چون یک تن است؛ چون یک اندام را رنجی رسد، همه اندام‌ها آگاهی یابند و رنجور شوند.
- ای ابوذر، مبادا با برادر مسلمانان قهر کنی؛ زیرا کردار شایسته در هنگام قهر، به درگاه پروردگار پذیرفته نمی‌شود.
- مومن برای رهایی از گناه و نافرمانی، بیش از گنجشک در قفس، تلاش می‌کند.

الف) کدام گزینه با عبارت «ای ابوذر به اندازه نیاز سخن بگو» ارتباط بیشتری دارد؟

- (۱) به گوینده گیتی برازنده است / که گیتی به گویندگان زنده است
 - (ب) کنونت که امکان گفتار هست / بگو ای برادر به لطف و خوشی
 - (ج) کم گوی و گزیده گوی چو در / تا ز اندک تو جهان شود پر
 - (د) سخن گرچه دل‌بند و شیرین بود / سزاوار تصدیق و تحسین بود
- ب) مفهوم عبارت «مثل مومنان، جمله چون یک تن است؛ چون یک اندام را رنجی رسد، همه اندام‌ها آگاهی یابند و رنجور شوند.» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) تن آدمی شریف است به جان آدمیت / نه همین لباس زیباست نشان آدمیت
 - (۲) بنی آدم اعضای یکدیگرند / که در آفرینش ز یک گوهرند
 - (۳) به حقیقت آدمی باش وگرنه مرغ باشد / که همین سخن بگوید به زبان آدمیت
 - (د) مگر آدمی نبودی که اسیر دیو ماندی / که فرشته ره ندارد به مکان آدمیت
- ج) پیام عبارت «ای ابوذر، اگر درباره چیزی که به آن علم نداری، از تو پرسیده شود، بگو نمی‌دانم تا از پیامدهای ناگوار آن در امان باشی.» در کدام گزینه نیامده است؟

- (۱) هر سخنی حکمتی دارد.
 - (۲) بدون علم گفتن خسارت مادی و معنوی دارد.
 - (۳) درباره هر چیزی می‌توان اظهار نظر کرد.
 - (۴) به قدر نیاز سخن گفتن.
- د) در بند سوم متن معنی واژه «جمله» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) گروهی از کلمات
 - (۲) صفت
 - (۳) پایان
 - (۴) همه
- ه) لحن خوانش متن بالا در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) لحن میهنی
- (۲) مناظره
- (۳) تعلیمی
- (۴) عاطفی

و) در متن بالا کدام یک از موارد زیر نیامده است؟

- (۱) خوشرویی و گشاده رویی
- (۲) هم نشینی و معاشرت
- (۳) تن آسایی و تنبلی
- (۴) علم و آگاهی

ی) با توجه به متن چه چیزی موجب می‌شود؛ اعمال انسان پذیرفته نشود؟
ن) با توجه به متن «مومن برای رهایی از گناه» به چه مانند شده است؟

۶ الف) نام نویسندگان کتاب‌های «کیمیای سعادت» و «کارنامه بلخ» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) مولانا - نظامی گنجه‌ای
۲) سعدی شیرازی - جامی
۳) امام محمد غزالی - سنایی غزنوی
۴) مجد خوافی - نظامی عروضی

ب) با توجه به متن کدام گزینه صحیح است؟

در مشهد به دنیا آمد (سال ۱۲۶۶ ه.ش). او تحصیلات مقدماتی را نزد پدر فرا گرفت. از کودکی شعر می‌سرود. نخستین اشعار سیاسی و اجتماعی خود را در روزنامه خراسان به چاپ رسانید. او دوران زندگی خود را به مطالعه، تدریس، پژوهش و مبارزه با حکومت ظالم زمان خود گذراند. برخی آثار او عبارتند از سبک‌شناسی و تاریخ احزاب سیاسی و ...

- ۱) قیصر امین پور
۲) محمد تقی بهار
۳) سهراب سپهری
۴) بهاء الدین خرمشاهی

ج) «عطار نیشاپوری» شاعر و عارف قرن از آثار او می‌توان را نام برد.

پاسخنامه سوالات

۱- الف) محل زندگی جانوران وحشی
ب) جای حضور، درگاه
ج) نجات‌بخش
د) مغرور، فریفته شدن

۲- الف) دنیا بسیار بزرگ است و چشم تو بسیار کوچک و آن را درک نمی‌کند

ب) تا حرفی را از تو نپرسیده‌اند، چیزی نگو و از سخن بیهوده دوری کن.

ج) اگر گردش روزگار مدتی مطابق میل و آرزوهای ما نبود، نگران نباش، زیرا همیشه وضع و حال روزگار به یک شکل نیست.

د) ناگهان صدای تکبیر (الله اکبر) همه جا پیچید.

ه) در شهر بصره خشک‌سالی و قحطی شدیدی آشکار شد و خواهران او (رابعه) پراکنده شدند.

۳- الف) مضارع اخباری منفی - سوم شخص مفرد

ب) گزینه ۴
ج) گزینه ۲

۴- الف) گزینه ۴

ب) قافیه: دام و مقام / ردیف: ما افتاد

ج) آواز - صدا
د) گزینه ۲

ه) گزینه الف

۵- الف) گزینه ۳
ب) گزینه ۲

ج) گزینه ۲
د) گزینه ۴

ه) گزینه ۳
و) گزینه ۳

ی) قهر کردن با برادر مسلمان خود

ن) گنجشک در قفس

۶- الف) گزینه ۳
ب) گزینه ۲

ج) ششم و آغاز هفتم هجری / منطق‌الطیر، الهی نامه، مصیبت نامه

بارم

شرح سوالات

ردیف

معنی واژه‌ها

۱

۱

معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) تنهایی یکی از سنگین‌ترین مصائب است.
 ب) مهم‌تر آن که این همه را بی صدا و بی هیاهو، باز می‌گویند.
 ج) ابلیس زهره ندارد که گرد او گردد.
 د) به انعام و لطف تو خو کرده‌ایم.

معنی و مفهوم شعر و نثر

۲/۵

۲

معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.
 الف) در تن رنجورش رمقی باقی نمانده بود.
 ب) دلا غافل ز سبحانی چه حاصل / مطیع نفس شیطانی چه حاصل
 ج) هر که با بدان نشیند، به طریقت ایشان متهم گردد.
 د) توانا بود هر که دانا بود / ز دانش دل پیر برنا بود
 ه) در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود خوض ننماید.

درک مطلب

۲/۵

۳

متن زیر را بخوانید و به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.
 «بزرگی خرد و دانش راست نه گوهر را، اگر مردم را با گوهر اصل، گوهر هنر نباشد، صحبت هیچ‌کس را به کار نیاید و در هر که این دو گوهر یابی، چنگ در وی زن و از دست مگذار که وی همه را به کار آید.»
 الف) نام دو گوهر که در متن آمده چیست؟
 ب) نشانه‌ی بزرگی چیست؟
 ج) به نظر نویسنده چنگ به دامن چه کسانی باید بزنیم؟ چرا؟
 د) ارزش کدام گوهر بیشتر است؟
 ه) چرا نویسنده نشانه بزرگی را ثروت نمی‌داند؟

دانش‌ها و نکته‌های ادبی

۱/۵

۴

پرسش انکاری را توضیح دهید و مثال بزنید.

۵

در این بیت ردیف را مشخص کنید.

احوال گل، زخار بپرس و زمن مپرس / نالدین از هزار بپرس و زمن مپرس

۶

تضاد چیست؟ دو واژه مثال بزنید که نسبت به هم متضاد باشند.

به نکته‌های زبانی

۱/۵

بن ماضی و بن مضارع «سوختن» را بنویسید.

۷

مضارع مستمر «شنیدن» را صرف کنید.

۸

در جمله‌های زیر قیدها را مشخص کنید.

۹

۱- علی، خوب سخن می‌گوید.

۲- فاطمه، دیروز مشتاقانه کتاب می‌خواند.

به تاریخ ادبیات

۱

صحیح غلط

شازده کوچولو اثر آنتوان دو سنت اگزوپری نیست.

۱۰

نویسنده کتاب کیمیا سعادت است.

۱۱

صحیح غلط

کتاب اخلاق ناصری را خواجه نصیرالدین توسی نوشته است.

۱۲

نام کتاب فردوسی را بنویسید.

۱۳

پاسخنامه سؤالات

۱- الف) بلاها	۶- نظر دبیر محترم
ج) شهادت	۷- سوخت و سوز
۲- نظر دبیر محترم	۸- دارم می‌شنوم، داری می‌شنوی، دارد می‌شنود، داریم می‌شنویم، دارید می‌شنوید، دارند می‌شنوند.
۳- الف) گوهر اصل و گوهر هنر	۹- خوب- دیروز مشتاقانه
ب) خرد	۱۰- غلط
ج) هر دو گوهر دارند	۱۱- محمد غزالی
د) گوهر هنر	۱۲- صحیح
ه) نظر دبیر محترم	۱۳- شاهنامه
۴- نظر دبیر محترم	
۵- پیرس و ز من می‌پرس	

معنی نظم و نثر

۲/۵	۱	معنی مصراع‌ها و عبارات زیر را به نثر ساده بنویسید. (الف) دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار. (ب) رسم دوستی شکستن آینه نیست. (ج) به فلان همسایه رو و چراغی روغن بخواه. (د) نام تو رخصت رویش است و طراوت. (ه) مثل مؤمنان، جمله چون یک تن است.
-----	---	---

شناخت و معنی واژه

۱	۲	با توجه به متن‌ها، معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (الف) در وقت بهار بنگر و تفکر کن که زمین چگونه زنده شود و چون <u>دییای</u> هفت رنگ گردد. (ب) و آنچه میان آسمان و زمین است چون میغ و باران و برف و تگرگ و <u>قوس</u> قزح. (ج) <u>اوخ</u> که خواهیم گریست. (د) آماده امر و نهی و فرمان باش / هشدار که <u>منجی</u> جهان آمد.
---	---	---

دانش زبانی

۰/۲۵	۳	درستی یا نادرستی جمله‌ی زیر را مشخص کنید. در عبارت «چه خلقت شگفت‌انگیزی»، واژه‌ی «چه» هسته‌ی گروه اسمی است.
۰/۲۵	۴	کدام واژه جمع است؟ (الف) پایان (ب) کنعان (ج) احزان (د) پیروان
۰/۵	۵	در جمله‌های زیر، قیده‌ها را مشخص کنید. (الف) تو هم شایسته سخن بگو. (ب) علی، خوب سخن می‌گوید.
۰/۵	۶	نوع فعل‌های مشخص شده را بنویسید. اگر در خانه‌ای <u>شوی</u> ، روزگاری دراز صفت آن <u>گویی</u> .

تاریخ ادبیات

۰/۵	۷	سراینده‌ی بیت زیر کدام شاعر است؟ دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟ ابری که در بیابان بر تشنه‌ای بیبارد
۰/۵	۸	کدام اثر به نظم است؟ (الف) مولانا (ب) سعدی (ج) سنایی (د) جامی (الف) قابوس نامه (ب) چهار مقاله (ج) شازده کوچولو (د) مخزن الاسرار

شرح سوالات

بارم

ردیف

دانش ادبی

۰/۲۵	در کدام گزینه پرسش انکاری وجود ندارد؟ الف) چر بفروختی از که خواهی خرید؟ ب) که تواند رهد میوه الوان از چوب؟ ج) عزتت چست؟ عزیزیت کدام؟ د) ندانی که ایران نشست من است؟	۹
۰/۲۵	در بیت زیر تخلص را مشخص کنید. ز نوای مرغ یا حق، بشنو که در دل شب غم دل به دوست گفتن، چه خوش است شهریارا	۱۰
۰/۵	بیت زیر به کدام داستان اشاره دارد؟ بزد پیر بر چشم اسفندیار سیه شد جهان پیش آن نامدار	۱۱
۰/۵	در بیت زیر ردیف و قافیه را مشخص کنید. هی بیا با من، بران این خرس را خرس را مگزین، بهل همجنس را	۱۲
درک مطلب		
۰/۵	بیت زیر کدام ضرب‌المثل را به یاد می‌آورد؟ همی دانه و خوشه خروار شد ز آغاز، هر خوشه خروار نیست	۱۳
۰/۵	کدام حکایت درس به مفهوم ساده زیستی، اشاره دارد؟ الف) سیرت سلمان (ب) سفر ج) نیک رایان (د) شو، خطر کن	۱۴
۰/۵	کدام گزینه با لحن شاد خوانده می‌شود؟ الف) میلاد گل و بهار جان آمد ب) کاش من هم عبور تو را دیده بودم ج) چو ایران نباشد تن من مباد د) جهان جمله فروغ روی حق دان برخیز که عید می‌کشان آمد کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند بدین بوم و بر، زنده یک تن مباد حق اندر وی ز پیدایی است پنهان	۱۵
۰/۵	منظور از عبارت «آری، پول ارباب بدی است؛ اما خدمتگزار خوبی است» چیست؟	۱۶
۰/۵	پیام داستان شازده کوچولو را بنویسید.	۱۷

۱۰ پیروز باشید

جمع

بارم

شرح سوالات

ردیف

۲/۵	۱	الف) هر کس که به وجود خدا اعتراف نمی کند، زنده نیست و صاحب درک نمی باشد. ب) راه و روش دوستی، دل شکستن نیست. ج) به خانه ی فلان همسایه برو و برای چراغ و روشن کردن آن روغن بگیر. د) نام تو به تمام گیاهان و گل ها اجازه ی رویدن و زندگی کردن می دهد. ه) حالت و ویژگی افراد مومن این گونه است که آنها همگی مانند یک جسم متحد می باشند.
۱	۲	الف) پارچه ی حریر ب) رنگین کمان ج) آه د) نجات دهنده
۰/۲۵	۳	غلط
۰/۲۵	۴	گزینه (د) پیروان
۰/۵	۵	الف) هم- شایسته ب) خوب
۰/۵	۶	شوی: فع مضارع التزامی گویی: مضارع اخباری
۰/۵	۷	گزینه (ب) سعدی
۰/۵	۸	گزینه (د) مخزن الاسرار
۰/۲۵	۹	گزینه (د) ندانی که ایران نشست من است؟
۰/۲۵	۱۰	شهریار
۰/۵	۱۱	داستان نبرد رستم و اسفندیار و کور شدن چشم اسفندیار به دست رستم
۰/۵	۱۲	قافیه: خرس / همجنس ردیف: را
۰/۵	۱۳	قطره قطره جمع گردد وانگهی دریا شود
۰/۵	۱۴	گزینه (الف) سیرت سلمان
۰/۵	۱۵	گزینه (الف)
۰/۵	۱۶	پول باید در خدمت انسان ها باشد نه اینکه انسان در خدمت پول باشد.
۰/۵	۱۷	هر انسانی خودش مسئول زندگی و انتخاب خودش است و برای حفظ زندگی اش باید تلاش کند.

واژه شناسی

- ۱ با توجه به عبارات و مصرع‌های زیر مترادف (هم معنی) واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
- الف) کلبهٔ احزان شود روزی گلستان غم مخور:
- ب) نام تو رخصت رویش است و طروات:
- ج) تنهایی سنگین‌ترین مصائب است:
- د) در زمین نگاه کن که چگونه بساط نو ساخته است:

بازگردانی و معنی به زبان فارسی

- ۲ معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.
- الف) از کمند آرزوها رست. ۰/۲۵
- ب) که تواند که دهد میوه‌ی الوان از چوب؟ ۰/۵
- ج) هر یکی را آنچه به کار باید، داد. ۰/۲۵
- د) به انعام و لطف تو خو کرده‌ایم. ۰/۲۵
- ه) در محاوراتی که میان دو کس رود، خوض ننماید. ۰/۵
- و) ابلیس زهره ندارد که گرد او گردد. ۰/۵
- ی) ندارد به جز آستانت سرم: ۰/۲۵

درک مطلب

- ۳ با توجه به هر بیت، به سؤالات بعدی آن پاسخ دهید:
- «نیابد بدو نیز اندیشه راه که او برتر از نام و از جایگاه»
- الف) منظور از «او» چه کسی است؟ ۰/۲۵
- ب) «راه نیافتن اندیشه» به چه مفهومی است؟ ۰/۵
- ج) در بازگردانی مصراع دوم کدام بخش حذف شده، ظاهر می‌گردد؟ ۰/۲۵
- پرسش قشنگی را نو آبی، جوابی ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند
اینک ای خوب فصل غریبی سر آمد چون تمام غریبان تو را می‌شناسند
- د) مخاطب شاعر چه کسی است؟ ۰/۲۵
- ه) بعد از واژهٔ «ای خوب» کدام نشانهٔ نگارشی قرار می‌گیرد؟ ۰/۲۵
- و) «ریگ‌های بیابان» نماد چه کسانی است؟ ۰/۵
- ی) منظور از «فصل غریبی» چیست؟ ۰/۵

دانش زبانی به

- ۴ الف) اگر مصراع «بیا تا برآریم دستی ز دل» را بازگردانی با معنی کنیم کدام بخش حذف شده در معنی ظاهر می‌شود؟ ۰/۵
- ب) در عبارت «دو برادر، یکی خدمت سلطان کردی و دیگری به زور بازو نان خوردی» نوع فعلی که زیر آن خط کشیده را مشخص کنید. ۰/۲۵
- ج) هسته و وابسته‌های گروه اسمی زیر مشخص کنید ۰/۵
- ۱- بهترین داور فوتبال

دانش ادبی به

- ۵ الف) با توجه به بیت زیر توضیح دهید چرا در این بیت ردیف وجود ندارد؟ برای اثبات نظر خود بیتی بنویسید که در آن ردیف باشد. ۱
- «گلابست گویی به جویش روان همی شاد گردد ز بویش روان»
- دلیل:
- بیت:
- ب) بیت یا مصراع‌های مثال بنویسید که در آن نشانه «؟» در جایگاه اصلی خود به کار نرفته باشد. (یعنی معنی پرسش ندهد) ۰/۵
- نمونه:
- ای نام تو بهترین سر آغاز بی نام تو نامه کی کنم باز؟
- بیت:

تاریخ ادبیات به

- ۶ الف) «ویکتور هوگو»، از شاعران رمانتیک فرانسه در قرن ۱۹م. است. مهمترین آثار او «بینوایان»، «کلیسای نتردام» و «کارگران معدن» را می‌توان نام برد. ۱
- ب) «اخلاق ناصری» کتابی از «نصیرالدین توسی» به عربی که در نهایت زیبایی سخنان «افلاطون» و «ارسطو» را در حکمت نظری بررسی کرده است.
- ج) کدام کتاب زیر به شیوه کتاب «کلیله و دمنه» نوشته شد؟
- ۱) روضه خلد ۲) مرزبان نامه ۳) بهارستان ۴) گلستان
- د) کتاب «زمین انسان‌ها» و «کوپر» به ترتیب اثر؟
- ۱) ویکتور هوگو - آوینی ۲) هلن کلر - خرمشاهی ۳) آگزو پری - شریعتی ۴) رابرت فیشر - قیصر امین پور
- صحیح غلط
- صحیح غلط

شرح سوالات

بارم

ردیف

۱	(الف) خانه / کاشانه (ب) اجازه (ج) دشواری‌ها / سختی‌ها (د) آماده / مهیا	۱
۲/۵	(الف) از آرزوهایش دست کشید. (ب) کسی نمی‌تواند از چوب، میوه‌ی رنگارنگ بیافزاید. (ج) به هر موجودی آنچه را شایسته بود بخشید. (د) ما به بخشش و مهربانی تو عادت کردیم. (ه) در گفت‌وگوی بین دو نفر نباید دقیق شد. (و) شیطان جرأت ندارد که دور و بر (رابعه) قدم بردارد. (ی) (بازگردانی) سر زمن به جز آستان تو (جایی) ندارد.	۲
۲/۵	(الف) خداوند (ج) فعل است (ه) نشانه‌ی (!) (ی) تنهایی (ب) عجز و ناتوانی انسان و فکرش (د) امام رضا (ع) (و) تشنگان معرفت / گمراهان / کسانی که راهشان را گم کردند	۳
۱/۵	(الف) نهاد [تو] برای فعل بیا و نهاد [اما] برای جمله‌ی دوم (ب) ماضی استمراری (ج) بهترین: صفت عالی / داور: هسته / فوتبال: وابسته‌ی پسین و مضاف‌الیه	۴
۱/۵	(الف) دلیل: چون در ردیف کلمات باید از نظر معنی یکسان باشند. بیت: با توجه به جوابیه دانش‌آموز (ب) بیت: دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد؟	۵
۱	(الف) غلط (ب) غلط (ج) گزینه ۲ (د) گزینه ۳	۶

واژه شناسی

۱	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) باران و برف و تگرگ و رعدوبرق و قوس قزح و علامات‌ی که در هوا پدید آید. همه از عجایب صنع حق تعالی است. ب) برای آرزومندم که دشمن نیز داشته باشی؛ تا زیاده به خودت غره نشوی.	۱
۰/۲۵	با توجه به جمله‌ی «طنین دلنشین همه جا پیچیده بود» مترادف واژه‌ی «طنین» را بنویسید.	۲
۰/۲۵	کدام گزینه هم‌خانواده‌ی گزینه‌های دیگر نیست؟ الف) متحیر ب) تحیر ج) حریر د) حیرت	۳

معنی و مفهوم شعر و نثر

۱	معنی بیت‌های زیر را بنویسید. الف) نعمتت بار خدایا، ز عدد بیرون است / شکر اندام تو هرگز نکند شکرگزار ب) کاش من هم عبور تو را دیده بودم / کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند	۴
۱	پیام و مفهوم اصلی دو بیت زیر را در جملاتی کوتاه بنویسید. الف) همه کار ایام درس است و پند / دریغا که شاگرد هشیار نیست ب) چو ایران نباشد تن من مباد / در این بوم و بر، زنده یک تن مباد	۵
۰/۵	مصراع زیر را به فارسی معیار بازگردانی کنید. (یعنی ارکان اصلی جمله «نهاد، مفعول، متمم، مسند، فعل» را طبق فارسی معیار مرتب کنید). «خاموش مباش زیر این خرقة»	۶

دانش زبانی

۰/۵	با توجه به جمله‌ی زیر به پرسش پاسخ دهید. «اگر در خانه‌ایی شوی، روزگاری دراز، صفت آن گویی» الف) یک مضارع اخباری بیابید و بنویسید. ب) یک مضارع التزامی بیابید و بنویسید.	۷
۰/۲۵	ساختمان واژه‌های کدام گزینه به ترتیب (وندی - ساده - مرکب) است؟ الف) گلزار - گلدان - سیب ب) گلستان - گلاب - پیراهن ج) ساحل - بازیگر - کمرشکن د) دبیرستان - تلفن - مرده شورخانه	۸
۰/۵	در جمله‌ی «دیروز، مفضل، اندوهناک نزد امام صادق (ع) رفت» قیدها را مشخص کنید.	۹
۰/۲۵	از مصدر (رفتن) فعل ماضی بعید اول شخص جمع بسازید.	۱۰

دانش ادبی

- ۰/۲۵ ۱۱ کدام گزینه اضافه تشبیهی است؟
الف) یاقوت انار ب) یاقوت سرخ ج) یاقوت یمنی د) یاقوت گران بها
- ۰/۲۵ ۱۲ در کدام گزینه تخلص به کار نرفته است؟
الف) سعدیا مرد نکونام نمیرد هرگز / مرده آن است که نامش به نکویی نبرند
ب) شهریارا بی حبيب خود نمی کردی سفر / این سفر راه قیامت می روی تنها چرا
ج) حافظا در کنج فقر و خلوت شبهای تار / تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور
د) چه خوش گفت فردوسی پاکزاد / که رحمت بر آن تربت پاک باد
- ۰/۵ ۱۳ بیت زیر اشاره به چه ماجرای دارد؟ نام آرایه یا دانش ادبی به کار رفته در بیت چیست؟
«عشق با دشوار ورزیدن خوش است چون خلیل از شعله، گل چیدن خوش است»
الف) نام آرایه یا دانش ادبی:
ب) خلاصه‌ی ماجرا:
- ۰/۵ ۱۴ در بیت زیر قافیه و ردیف را مشخص کنید.
«پناه بلندی و پستی تویی / همه نیستند، آنچه هستی تویی»

درک مطلب

- ۰/۵ ۱۵ کدام بیت با عبارت «خوب گوی تا خوب شنوی» ارتباط معنایی دارد؟ چرا؟
الف) خواهی که نیاری به سوی خویش زیان را / از گفته‌ی ناخوب نگه‌دار زبان را
ب) چنان دان که بی‌شرم بسیار گوی / ندارد به نزد کسان آبروی
- ۰/۵ ۱۶ مقصود از واژه‌ی «راست» در بیت «آینه چون نقش تو بنمود راست / خودشکن، آینه شکستن خطاست» چیست؟
- ۱ ۱۷ با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.
«و نعمت فراموشی در آدمی، اگر تأمل کنی، عظیم‌تر است از نعمت یادآوری. اگر فراموشی در آدمی نبود، هیچ کس از مصیبتی آرامش نمی‌یافت و کینه‌ی هیچ کس از سینه‌اش بیرون نمی‌شد و از هیچ‌یک از نعمت‌های دنیا بهره‌مند نمی‌شد.»
الف) در متن بالا به چه نعمت‌هایی اشاره شده است؟
ب) کدام نعمت را بر دیگری برتری داده است؟ چرا؟
- ۰/۵ ۱۸ با توجه به متن زیر پاسخ دهید.
«روباه گفت: بله، تو برای من هنوز پسر بچه‌ی کوچکی هستی، مانند هزار پسر بچه‌ی دیگر و من محتاج تو نیستم؛ ولی تو اگر مرا اهلی کنی، هر دو به هم نیازمند خواهیم شد. من برای تو در دنیا یگانه دوست خواهم بود و تو برای من در عالم، همتا نخواهی داشت. زندگی من یکنواخت است؛ ولی تو اگر مرا اهلی کنی، زندگی من چون خورشید خواهد درخشید.»
الف) با توجه به حرف‌های روباه «اهلی کردن» یعنی چه؟

تاریخ ادبیات

۰/۵	<p>۱۹ من چه کسی هستم؟ (.....)</p> <p>من در قرن هشتم در شهر زیبای شیراز به دنیا آمده‌ام، شاعر هستم و علاوه بر زبان شیرین فارسی، به زبان عربی نیز مسلط هستم، علاقه‌ی من به دانش تا حدی است که علوم مختلف چون: قرآن، ادبیات، کلام، فقه، اصول، تفسیر، تاریخ و موسیقی را نیز آموخته‌ام. یکی از مشهورترین لقب‌های من لسان الغیب است.</p>	
۰/۵	<p>۲۰ نام یکی از مشهورترین رمان‌های مرا بنویسید. (.....)</p> <p>من ویکتور هوگو هستم؛ از معروف‌ترین شاعران رمانتیک قرن نوزدهم فرانسه. من انسانی آزادمش و آزادی خواه هستم و طرفدار جدی اصلاحات به نفع طبقات محروم و بینوای جامعه.</p>	

شرح سوالات

بارم

ردیف

۰/۵	الف) رنگین کمان ب) مغرور	۱
۰/۲۵	آواز	۲
۰/۲۵	گزینه (ج) حریر	۳
۱	الف) خداوند، نعمت‌های قابل شمارش نیست و هیچ انسان شکرگزاری نمی‌تواند شکر نعمت‌های بی‌پایانت را به جا آورد. ب) ای کاش، آن زمانی که از خراسان عبور می‌کردی من هم بودم و مانند مردم خراسان حضورت را درک می‌کردم.	۴
۱	الف) انسان از تجربیات زندگی پند نمی‌گیرد. ب) جانم را فدای ایران می‌کند.	۵
۰/۵	ای انسان زیر این خرقه خاموش مباش.	۶
۰/۵	الف) گویی (می‌گویی) اخباری ب) شوی (بشوی) التزامی	۷
۰/۲۵	گزینه د (دبیرستان - تلفن - مرده‌شورخانه)	۸
۰/۵	اندوهناک	۹
۰/۲۵	رفته بودیم	۱۰
۰/۲۵	گزینه الف (یاقوت انار)	۱۱
۰/۲۵	گزینه د (چه خوش گفت فردوسی پاکزاد / که رحمت بر آن تربت پاک باد)	۱۲
۰/۵	الف) آرایه تلمیح ب) اشاره دارد به ماجرای گلستان شدن آتش نمرود بر حضرت ابراهیم (ع)	۱۳
۰/۵	(پستی - هستی) کلمات قافیه (تویی - تویی) ردیف هستند.	۱۴
۰/۵	الف) بیت الف درست است چون به نگهداری زبان از گفتن سخنان زشت و ناخوب سفارش می‌کند.	۱۵
۰/۵	درست و حقیقی	۱۶
۱	الف) دو نعمت فراموشی و یادآوری ب) نعمت فراموشی، چون این نعمت سبب می‌شود وقایع دردناک زندگی و غم‌ها و کینه‌ها را از یاد ببریم و در آرامش باشیم.	۱۷
۰/۵	اهلی کردن یعنی وابسته و عاشق کردن	۱۸
۰/۵	حافظ	۱۹
۰/۵	بینوایان - کلیسای نتردام پاریس - کارگران دریا	۲۰

شرح سوالات

بارم

ردیف

۱	<p>گزینه صحیح را انتخاب کنید.</p> <p>الف) کدام کتاب سروده قیصر امین پور است؟ (۱) منطق الطیر (۲) مرزبان نامه (ب) در مصراع «گل بخندد بر سر گل بوته‌ها» کدام آرایه‌ی ادبی به کار رفته است؟ (۱) تشبیه (۲) تلمیح (۳) گلشن راز (۴) به قول پرستو (۳) تشخیص (۴) تضاد</p>	۱
۰/۵	<p>به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.</p> <p>الف) یک آرایه ادبی در بیت زیر پیدا کنید و بنویسید. جهان چون زلف و خال و خط و ابروست که هر چیزی به جای خویش نیکوست</p>	۲
۰/۵	<p>ب) در بیت زیر ردیف را مشخص کنید و بنویسید. احوال گل، زخار پیرس و زمن مپرس نالیدن از هزار پیرس و زمن مپرس</p>	
۱	<p>ج) در عبارت «اگر در خانه‌ای شوی، روزگاری دراز، صفت آن گویی.» فعل‌ها چه زمانی را نشان می‌دهند؟ به ترتیب بنویسید.</p>	
۰/۵	<p>۱) منظور از «بامدادی که تفاوت نکند لیل و نهار» چه زمانی است؟</p>	
۰/۵	<p>۲) منظور از «منجی جهان» کیست؟</p>	
۰/۵	<p>۳) حافظ چه چیزی را عامل رهایی از غم‌ها در هنگام فقط و مشکلات می‌داند؟</p>	
۱	<p>۴) در جمله «شط خرمشهر کف می‌زد» (کف زدن) دارای دو مفهوم است نام ببرید.</p>	
۱	<p>در عبارات زیر معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>الف) نصیرالدین به تشنه‌ای می‌مانست که ساعت‌ها در بیابانی خشک و زیر نور خورشید فروزان مانده است. ب) بکوش که زیاده به خودت غره نشوی.</p>	۴
۱	<p>در جای خالی کلمه مناسب بنویسید.</p> <p>الف) در جمله‌ی «دختر، زیبا می‌نویسد» کلمه (زیبا) دارای نقش است. ب) کتاب سروده نظامی گنجه‌ای است.</p>	۵

بارم

شرح سوالات

ردیف

۰/۵	معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را بنویسید.	۶
۰/۵	الف) هرچه در وجود است، همه صنع خدای تعالی است.	
۰/۵	ب) هان مشو نومید! چون واقف نه ای از سرّ غیب.	
۰/۵	ج) نام تو رخصت رویش است و طراوت.	
۱	د) دریغ است ایران که ویران شود / کنام پلنگان و شیران شود.	
۱۰	پیروز باشید	جمع
کلید سوالات		
۱	الف) (۴) به قول پرستو (ب) (۳) تشخیص	۱
۰/۵	الف) تناسب یا مراعات النظیر بین کلمات زلف، خال، خط، ابرو	۲
۰/۵	ب) بپرس و ز من مپرس	
۱	ج) شوی: مضارع التزامی / گویی (می گویی): مضارع اخباری	
۰/۵	۱) فصل بهار	۳
۰/۵	۲) امام زمان (عج)	
۰/۵	۳) دعا کردن و قرآن خواندن	
۱	۴) یکی شادی و دیگری خروش و هیجان	
۱	الف) شبیه بود (ب) مغرور	۴
۱	الف) قید	۵
	ب) مخزن الاسرار، لیلی و مجنون، خسرو و شیرین، هفت پیکیر (یک مورد کافی است).	
۰/۵	الف) هرچیزی که در دنیا هست همه مخلوق خداوند است.	۶
۰/۵	ب) به هوش باش که ناامید نشوی چون از رازهای غیب آگاه نیستی.	
۰/۵	ج) نام تو مجوز رویدن و شادی کاینات است..	
۱	د) حیفاست که ایران خراب شود و آشیانه حیوانات و مآدون انسانها شود. (انسانهای حیوان صفت بر آن حکومت کنند)	